

Vit hava nátt markinum

– Tað er at fegnast um, at komandi formannsskapurin í Norðurlandaráðnum fer at geva smærru málunum størri gætur, segði Dan R. Petersen, limur Norðurlandaráðsins m. a., tá minstu norrønu málini vóru til viðgerðar í norðurlandaráðnum í síðstu viku

Jeg siger med al tydelighed GRÆNSEN ER NÅET.

Så kraftigt sagde den danske samarbejdsminister Marianne Jøvedt det i sit indlæg under generaldebat. Det hun mente var, at nu måtte nedprioriteringen af kulturområdet standse. Fra målsætningen på 50% er ressourcerne, der afsættes til kulturområdet, kommet ned på 45%. Samarbejdsministerens markering er meget vigtig set i lyset af, at det er meget ressourcekrævende, hvis sprogområdet skal genvinde det tabte terræn.

Min kollega Jógván við Keldu har i sit indlæg rede-

gjort for opfølgingsarbejdet i forbindelse med tema-konferencen Nordisk kultur under internationalt pres. Fra at have indsamlet omfattende information fra mange forskellige synsvinkler omkring det nordiske sprogsprogsmål mener udvalget, at tiden nu er inde til at handle.

Behovet for ordbøger er stort – især indenfor de i gæseøjne »små sprogområderne«. Det er kostbart både at udarbejde og udgive ordbøger. I Norden findes der flere sprog, som har den samme opbygning. Dette kan udnyttes i udviklingen af fælles dataprogrammer.

Vi har på denne baggrund

forslået, at midlerne til sprognavnene forøges på budgettet for 1999 for at igangsætte arbejdet med ordbøger og terminologiske databaser omkring de »små sprogområder« sprog.

Foruden satsningen på ordbogsområdet for »de små sprogområder« sprog, er den en anden satsning, der er mindst lige så vigtig for at sikre det nordiske fællesskab sprogmæssigt såvel som identitetsmæssigt, nemlig satsningen på ungdommen. Der må gøres anstrengelser for at vise de unge, at det er nyttigt, praktisk og en gratis gave at beherske nabolandenes sprog. Men det er også vigtigt, at

vi i større udstrækning end i dag, kan benytte vores egne sprog i nordisk sammenhæng.

Vi har i lang tid hævdet, at vore rødder er meget vigtige for vores identitetsopfattelse. Men egentlig er det måske bevægeligheden mere rødderne, som vi bør sætse på fremover. Moderne ungdom er meget bevidst om, hvad der er nyttigt, og hvad ikke er nyttigt. Netop derfor skal vi heller tale om mobilitet end om rødder, selv om disse heller ikke bør glemmes. For at få ungdommen interesseret i sprog, må vi skabe muligheder for, at de kan besøge nabolandene med nordisk

støtte. Denne udveksling kan også kombineres med efteruddannelse af lærere.

De store grupper har noget at lære fra de små. Hvis truslen, som internationaliseringen hævdes at være også for de såkaldte store sprog i Norden, kan skabe større forståelse for de udsatte og sårbare sprogs situation, så har den fælles nordiske kultur gjort et stort fremskridt.

Sverige satte sprogsprogsområdet på dagsordenen for samarbejdet i 1998. At Island nu har overtaget stafetten og har afgrænset sprogsprogsområdet yderligere til de såkaldte små sprogområder er endnu et konkret tiltag inden for sprogpolitikken.

Det er glædeligt, at det kommende formandskab's målsætning vil give de små sprogområder sprog højest prioritering i ministerrådets arbejde. Vi skal også huske på, at disse sprog også lever et liv på IT's cyberspacevilkår. Den

Dan R. Petersen, føroyskur limur Norðurlandaráðsins

sproglige virkelighed kan vi hverken glemme eller fortrænge. Vi skal udnytte og forbedre den. Mulighederne kan kun fantasien sætte grænser for.

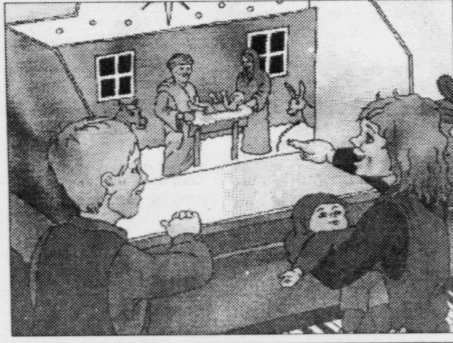
Útvarpskalendarin 1998

Aftur í ár hevur Útvarp Føroya givið út ein jólakalendar. Myndin á Útvarpskalendaranum 1998 er eitt hugnaligt føroyskt bygdarumhvørvi.

Hendingarnar í søguni fara fram í Grønúvík. Har búgva systkini Magnus, lisa, Jórún og Kristian, sum skulu avdúka ein loynidóm. Hvussu leikur fer, fara vit at hoyra um í kalendarasendingunum í útvarpinum hvønn morgun kl. 7.35 frá 1. desember. Sendingin verður eisini at hoyra seinni um dagin.

Við kalendaranum fylgir heiti við søguni til hvønn dag, sum foreldur kunnu lesa fyri børnunum. Á baksíðuni er ein lepi, sum børnin kunnu brúka, um tey vilja luttaka í jólakappingini hjá barnaútvarpinum.

Sólan av Útvarpskalendaranum 98 byrjar um vikuskiftið, tá børn fara at ganga hús úr húsi at selja kalendaran. Hann verður seinni eisini at fáa í sölubúðunum. Kalendarin og heiti við søguni kosta tilsamans 40 krónur.

Fyrireitur á Fróðskaparsetrinum

Hvat fer Paie at siga okkum?

Hetta er heiti á fyrilestri um fornar tjóðir í Europa, sum Ulf Timmermann, lektari, fer at halda í Loftsstovu á Føroyamálsdeildini týskvøldið 17. november kl. 19.30

Bæði fornfrøðingar og málfrøðingar í Evropa og Norðuramerika hava nú aftur í longri tíð við spurninginum viðvíkjandi fólkavíðurskiptunum í tí forna Evropa alamt størri áhuga. Tað er í hesum høpi, at fyrilesturin skal sfggiast. Høvuðsdenturin liggur á tí málfrøðiliga, serliga tí navnafrøðiliga økinum.

Í høvuðsheitum verða trí týðningarmikil ástøði viðgjørð, ið hava samband hvørt við annað: ástøði Krahes frá fimti- og sekstíárunum um eina felags fornveirpeiska vatnavnagávu, ástøði Kuhns frá seksti- og sjevtíárunum um »útnyrðingsblokk« við fornermansum, indoeuropeiskum málsligum leivdum í

einum stórum parti av tí germanska máløkinum, og ástøði Vennemanns frá áttati- og nítiárunum um »vaskonisk« og afro-asiatisk forn-mál í okkara heimsparti. Í sambandi við Kuhn verður nomið við egnar rannsóknir. Byrjað verður við at greiða nýkur grundleggjandi heiti, hugtøk og víður-skifti, m.a. við hjálp av kort-

um. Síðani koma lýsingar (við stuttum dømunum) av ástøðunum, hvørja ferð við einari meting aftaná. Fyri-lesturin endar við einum útsýni yvir uppgávur og arbeidsbýti á tí viðgjørda økinum.

Fyrilesturin er almennur, øll eru vælkomin.

Lesarabrøv

Halt teg til sannleikan, Essa!!!

Í Degi og Viku týsdagin 10. november var eitt innslag við Essa Petersen, har hann nevnið mitt navn í samband við eina kalliga móttøku av uppskoti teirra til uppboðs-solu útróðrarmanna.

Samrøðan, sum hann sipar til, fann stað, men innihaldið í henni er so skeivt citerað, at tað saktans kann tulkast sum, so sært tú fyri ein part hví. Uppboðssolan

Meginfelag Útróðrarmanna hevur tikið tað støðu tað hevur í dag.

Eg skal bert minna á, at enn hevur ikki ein einasti limur í Meginfelag Útróðrarmanna heitt á meg um at taka málið upp, sjálvt um teir eru kunnandi um hetta frá fyrsta degi av. Og fer tú at lesa blóðini eitt sindur aftur í tíðina, so sært tú fyri ein part hví. Uppboðssolan

skuldi bert vera fyri ein part av útróðrarmannunum, hinir skuldu gjalda eyka. Eg royndi at spyrja teg eitt sindur nærri um, hvussu tit ætlaðu at reka hetta virksemi, men fekk bert tá at vita at eg var negativur. Var tað møgult hjá okkum at taka nakra avgerð á hasum grundarlagnum?

Hvat eg haldi um Sjótgjöld er líkamikið í hesum høp-

inum. Mín meining er bara ein, men tað er tann samlaða meiningin hjá limunum í Meginfelag Útróðrarmanna sum telur, og hon hevur talið. So næstu ferð, halt teg til sannleikan, tað fer at tæna okkum øllum best.

Chris Jan Michelsen
800 Tvøroyri

Til:
Løgtingsformannin,
flokksformenninar &
formannin í trivnaðar-nevndini

Ásannandi at lógin um karensdagar ikki hevur nakra positiva ávirkan á samfelagið ella búskapin í Føroyum, eins og í okkara grannalondum, vilja vit her við heita á tykkum um at taka undir við uppskoti nr. 21 um avtøku av karensdagalógin.

Somuleiðis er tað tykkara ábyrgd, at allir løntakarar, bæði fastlønir og tímáløntir, verða settir eins fyri lógin. Tá vilja vit eisini heita á tykkum um at taka undir við uppskoti nr. 20 um broyting í lóg fyri Føroyar um dagpening vegna sjúku og barnsbúrd.

Her skal verða lagt afturat, at vit mæla til, at út-

gjaldsgrundarlagið skal verða ein arbeidaraløn (40 t.v.).

Umboðandi fleiri enn 20 fakfeløg á føroyska arbeidsmarknaðinum.

Vegna:

»Sjey manna bólkinn«

Ingeborg Vinter
(Føroya Arbeidarafelag)
Gunleivur Dalsgaard
(Starvsmannafelagið)
Joan Ziskason
(Sjúkkrasystrafelag Føroya)
Karl Johansen
(Havnar Arbeidsmannafelag)
Vigdís Johannessen
(Havnar Arbeidsskivinnufelag)
Eyðfinn Petersen
(Havnar Handverkarafelag)
Andras L. Samuelsen
(Føroya Lærarafelag)

Lesarabrøv

Áheitan